

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет природничих наук

Кафедра лісового і аграрного менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

БЖД та цивільний захист в АПК

Освітня програма Агрономія

Спеціалізація (за наявності) Агрономія

Спеціальність 201 Агрономія

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Затверджено на засіданні кафедри
протокол №1
від “29” серпня 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	БЖД та цивільний захист в АПК
Викладач	Карбівська Уляна Миронівна
Контактний телефон	(0342)59-61-72
E-mail викладача	uliana.karbivska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Курс / семестр	2/4
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очно – кожного понеділка, дистанційно – через е-мейл та месенджер – щоденно у робочі години

2. Анотація до навчальної дисципліни

Дисципліна "Безпека життєдіяльності та цивільний захист в АПК" спрямована на формування у здобувачів освіти знань, умінь та навичок для забезпечення безпеки праці, запобігання ризикам, пов'язаним із виникненням небезпек, та організації захисту населення і матеріальних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій. Курс призначений не тільки для вивчення різних видів небезпек, визначення ступеня ризику, наслідків впливу небезпечних і шкідливих факторів на здоров'я людини, придбання вмінь грамотно діяти в складних умовах і надзвичайних ситуаціях, але передусім для усвідомлення кожним сенсу свого життя, природи і призначення людини, з'ясування основних закономірностей життєвих процесів.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Безпека життєдіяльності та цивільний захист в АПК як наукова та навчальна дисципліна має на меті отримання знань, умінь та навичок, найважливіших для виконання професійної діяльності з ризиків, пов'язаних із виникненням небезпек і надзвичайних ситуацій. Вона спрямована на підготовку до вирішення професійних завдань, мінімізації можливих несприятливих наслідків та формування відповідальності за особисту й колективну бездіяльність.

У рамках вивчення дисципліни розглядаються питання ідентифікації наявних небезпек в агропромисловому комплексі, оцінки рівня ризику, прогнозування можливих наслідків надзвичайних подій та розробки ефективних заходів щодо їх попередження. Значна увага приділяється формуванню практичних навичок щодо організації заходів цивільного захисту, управління ресурсами в кризових умовах та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Метою курсу є підготовка фахівців, здатних ефективно діяти в складних умовах, забезпечуючи безпеку працівників, населення та збереження матеріальних і культурних цінностей, з урахуванням особливостей виробничих процесів в агропромисловому комплексі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки, як члена суспільства,

усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність застосовувати знання в практичній ситуації.

ЗК8. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК10. Здатність працювати в команді.

ЗК11. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:

СК9. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання:

ПРН16. Організувати результативні і безпечні умови роботи.

5. Організація навчальної дисципліни			
Обсяг навчальної дисципліни – 90 годин			
Загальна кількість			
16			
14			
60			
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс/рік навчання	Норматив на/вибіркова
4	201 Агрономія	2	вибіркова
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб
Тема 1. Вступ до дисципліни. Основні поняття та завдання безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в АПК.	2		5
Тема 2. Потенційні небезпеки в агропромисловому комплексі.	2		5
Тема 3. Правові основи безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.	2	2	7
Тема 4. Системи управління безпекою на підприємствах АПК.	2	2	6
Тема 5. Методи ідентифікації та оцінки ризиків.	2	2	5

Тема 6. Профілактичні заходи для запобігання надзвичайним ситуаціям.		2	6
Тема 7. Організація заходів цивільного захисту в АПК.	2	2	7
Тема 8. Захист працівників і населення у випадках надзвичайних ситуацій.	2	2	6
Тема 9. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій.	2		6
Тема 10. Психологічні аспекти безпеки в умовах надзвичайних ситуацій.		2	7

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінка знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою. 50 балів отримує під час проведення практичних занять; 50 балів отримує за складання заліку.
Вимоги до письмових робіт	Підсумкові письмові роботи виконуються у формі контрольної роботи. Контрольні роботи складаються з 5 завдань різного рівня складності. Кожне з завдань оцінюється максимально 10 балами.
Практичні заняття	Робота на практичних заняттях оцінюється за наступними критеріями: - опрацювання проблемних питань та їх усне обговорення в дискусійній формі (доповнення, відповіді на запитання викладача, висловлювання своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань, тощо) - 3 бали; - виступ із доповіддю на питання, яке визначене планом практичного завдання - 4 бали (за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню); - якщо при виступі проявлена ґрунтовна підготовка, висловлюється власна точка зору щодо означеної проблеми, яка підкріплюється відповідною аргументацією, використовується попередньо розроблена презентація, подані правильні відповіді на уточнюючі запитання викладача та студентів - 5 балів. Таким чином участь в роботі практичних занять може забезпечити отримання до 5 балів за одне заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумкова оцінка виставляється після повного вивчення навчальної дисципліни, яка виводиться як сума проміжних оцінок, які отримав студент. Студент допускається до підсумкового контролю (залік) за умови виконання усіх запланованих видів робіт і отримання 25 і більше балів (максимально – 50).
Підсумковий контроль	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів, що регламентовані в університеті. Форма контролю – залік.

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Політика дисципліни "БЖД та цивільний захист в АПК" передбачає дотримання правил поведінки аспірантів і викладачів, передбачених Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №11, від 28 листопада 2021 року).
Відвідування занять	Студенти зобов'язані відвідувати усі заняття (лекції та практичні), незалежно у якій формі вони проводяться (аудиторно, дистанційно, індивідуальний графік навчання). Систематичні пропуски занять, без поважних на те причин, є підставою для недопущення до складання семестрового контролю. Пропуски занять за поважних причин, підтверджених документально, відпрацьовуються. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх передбачених видів робіт.
Неформальна освіта	Сертифікат про проходження курсу (Udemy, Prometheus, Coursera, DAAD), зміст якого частково або повністю відповідає змісту дисципліни дає можливість замінити або доповнити підсумковий тестовий контроль згідно з «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (наказ ректора №672 від 24.11.2022).

8. Рекомендована література

1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист: підручник для студентів спеціальностей з природничих, соціально-гуманітарних наук та інформаційно-комунікаційних технологій / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний; КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: Каравела, 2021. 268 с.

2. В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза, О.П. Поплавський. Основи безпеки життєдіяльності і цивільного захисту: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2015. 223 с.

3. Безпека життєдіяльності і цивільний захист. Методичні рекомендації до самостійної роботи: Навчально-методичний посібник. / [В.І. Кошель, О.П. Поплавський, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза]. Івано-Франківськ: НАІР, 2016. 93 с.

4. Безпека життєдіяльності: практикум / Н.Б. Волненко, О.В. Крайнюк, Ю.В. Буц. Х.: ХНАДУ, 2014. 200 с.

5. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник / О. Г. Левченко, О. В. Землянська, Н. А. Праховнік, В. В. Зацарний. – Київ : Каравела, 2019. 268 с.

6. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності. Центр учбової літератури. 2020. 448 с.

7. Піскунова Л.Е., Прилипко В.Р., Зубок Т.О. Безпека життєдіяльності.

Гельветика. 2019. 456 с.

8. Кодекс цивільного захисту України : кодекс України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>

9. ДСТУ 3891:2013. Безпека у надзвичайних ситуаціях. Терміни та визначення основних понять. [На заміну ДСТУ 3891-99; чинний від 2014-01-01]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2013. 20 с.

10. Про введення в дію Методики спостережень щодо оцінки радіаційної та хімічної обстановки : наказ МВС України від 27.11.2019 р. № 986. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0083-20#Text>

11. Барило О.Г. Реагування на надзвичайні ситуації: Навч. посіб. / О.Г. Барило, П.Б. Волянський, С.О. Гур'єв [та ін.] К.: Вид-во «БланкПрес», 2014. 210 с.

12. Павлюк В.В. Організація радіаційного і хімічного захисту населення. Навчально-методичний посібник. Рівне, 2017. 130 с.

13. Цивільний захист : підручник / А.І. Запорожець, В.О. Михайлюк, Б.Д. Халмурадов та ін. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.

14. Грек А.М., Сакун О.В., Іксариця В.В., Бєлих І.А., Батуров В.А. Біологічна небезпека (учора, сьогодні, завтра). Український журнал сучасних проблем токсикології. 2012. № 2. URL: <http://protox.medved.kiev.ua/index.php/ua/categories/problems> articles/item/30-biological-threat-yesterday-today-tomorrow

15. Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій : постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 № 841. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-%D0%BF#Text>

Викладач

Уляна КАРБІВСЬКА